

HAYDOM TRENGER DEG

Fortsatt i utvikling, stadig på jakt etter frivillige, eventyrlystne tannleger.

Og for de uinnvidde...

Haydom Lutheran Hospital, ligger på en høyslette 30 mil vest for Arusha i Tanzania, og ble i sin tid startet av familien Evjen Olsen. Etter 56 år med utfordringer og utvikling, har Haydom blitt et "reisemål" for en av Sør-Afrikas fattigste provinser. Befolkningen kan gå - i dager, i håp om å få behandling og medisin. Sykehuset er velutstyrt med både OPG og CT maskiner, der tannlegene i spesielle tilfeller ofte jobber i tett kontakt med kirurgene.

Dental Unit er tannklinikken på stedet. En godt utstyrt klinikk med blant annet unit, digitalt intraoralt røntgen og en digitalisert OPG m/Ceph.

Klinikken har to faste sekretærer som tar seg av kommunikasjonen med pasientene i tillegg til de vanlige arbeidsoppgaver. Jentene gjør det også lettere for første-gangsreisende å finne seg til rette på Haydom.

Nylig reiste Jan Thommassen og familien tilbake til Haydom, med Digora skanner, PC og Nextsys journalprogram, gitt i gave fra Dental Sør Røntgen. Jan stod selv for montering og tok samtidig eb nødvendig service på eksisterende utstyr.

Sykehuset drives og finansieres delvis av offentlig støtte, gaver og pasientenes betalingsevner. Dental Sør holder tannklinikken med alt nødvendig utstyr og forbruksvarer, men pr. i dag har ikke sykehuset økonomi til å lønne tannlegene på Haydom. Derfor forsøker Dental Sør å skaffe pengegaver til Tannleger for Haydom, som uavkortet går til å finansiere frivillige tannlegers reise til Haydom.

Det har nå i 11 år vært rimelig bra rekruttering av tannleger som frivillig har jobbet på klinikken i alt fra en til tre måneder av gangen, men nå mangler de tannleger.

HAYDOM TRENGER DEG!

Tannleger som kan tenke seg en kortere eller lengre periode i Tanzania, med både arbeid og uforglemmelige opplevelser, bør rive seg løs fra hverdagen og ta utfordringen. Det blir en opplevelse for sinn, sjel og yrket.

Hovedjobben gjøres på klinikken, men om du ønsker kan du også være med på "out reach". Det vil si at sykehuset pakker en bil med bord og stoler og drar ut til landsbyer for å holde mor barn klinikk, og vaksinere. Tannlegens oppgave er å utføre tannlegeri på medbrakt pinnestol - undersøke pasienter, i håp om hjelpe noen der og da. Siste tannlege på slik økt var Gunnar Kongsnes, da rakk han over 22 pasienter og enda flere ekstraherte tenner på en dag. På neste side kan du lese Gunnars egne opplevelser etter at han kom hjem 21. mars i år.

Du får ingen lønn, men sykehuset tilbyr fri kost og losji. Pengegavene til Tannleger for Haydom bidrar til å dekke deler av flyreisen.

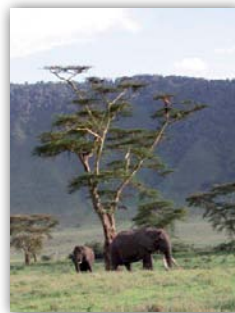
Normenn er spesielt kjent for sin gode dugnadsånd. Hvorfor ikke strekke denne litt lenger – faktisk så langt som en 10 timers flytur og noen uker eller måneder unna hverdagsliv og kjente trakter.

Med yrket som verktøy kan du hjelpe og oppleve. En kombinasjon med uante minner. For livet. "Tannleger for Haydom" kan like mye bli et "Haydom for tannleger. Opplevelsene gir så mye mer enn du gir av deg selv.

Så må du ikke glemme at rundt ligger safari og opplevelser i fleng og venter. For kombinasjon av jobb og ferie er fullt mulig og egentlig et must.

Tannleger søker reisepartner
Akkurat nå er det 2-3 nyutdannede tannleger som ønsker følge av en erfaren tannlege for å arbeide på Haydom i sommer. Er **DU** klar?

Les mer på www.dentalnet.no

HABARI KWA HERI

Zwahili er eit vanskeleg språk særleg når ein ikkje kan det!

Elles er Tanzania eit greitt land å vere i og Haydom er ein bra arbeidsplass for tannlegar som vil oppleve noko anna enn gjennombehandla norske pasientar.

Det passa slik at eg kunne reise til Haydom i slutten av januar i år. Som pensjonist styrer eg tida sjølv. Opphaldet varte i ca. 2 mnd. Haydom er ein ”by” som i løpet av 60 år, har vakse opp rundt eit norsk sjukehus eit stykke sør for Mt. Kilimanjaro, og ganske nær safarimåla Ngorongoro og Serengeti. Det er greitt å kome seg til Kilimanjaro Airport og Arusha, men litt meir ugreitt å ta seg vidare til Haydom. Fakta om sjukehuset kan den som vil google eller lese på heimesida til Dental Sør som har tatt ansvaret for å drifte tannklinikken på Haydom.

Kva er det så som møter ein tannlege som drar ut til ”the middle of nowhere”? Det er litt av kvart og det er svært sannsynleg at det vil dukke opp kasus som vi elles ser berre i lærebøker og patologiatlas. Det inneber ikkje at det blir venta av oss at vi skal behandle alt vi ser eller diagnostiserer. Det vi ikkje føler oss kompetente til å ta hand om, blir å henvise til sjukehuset. Ytterpunkta av utfordringar var å fjerne tungebåndet på eit barn som var fødd 3. januar 2011 (blei ikkje gjort) og å trekke ei visdomstann på ei dame på 93(?) år. Då det var gjort hadde ho berre 31 feilfrie tenner att! Elles: To mandibelfrakturar, ein tumor som omfatta heile mellomansiktet på ei side og ei plommestor cyste i ganen.

Men dei store utfordringane er ikkje det vanlege.

Dei som kjem og søker hjelp har akutte problem. Det er smerter frå tenner med for store kariesangrep og det er små og store abscessar. Derfor er det ekstraksjon av molarar det dreier seg om! Retinerte visdomstenner er uvanleg. Det kostar 3500 Tz. Sh. -14 kroner, å få ut ei tann!

Ei stor oppleving som alle Haydom-tannlegar MÅ ha med seg er ”outreach”. Då blir vi med sjukehuset si helsestasjonsteneste ut til ein landsby i området rundt Haydom, enten med landcruiser eller når bil tar for lang tid, med fly. Vel framme plasserer vi oss i eit skuggefullt område under ein akasie og organiserer sprit, hanskar, ekstraksjonsutstyr og lokalanestesi rundt ein medbrakt stol (sjå foto), og så er vi i gang.

Under mitt opphald var eg ute 2 gongar. 16 pasientar første tur og 21 den andre. 35 molarar blei ekstrahert på ca. 2,5 timar den andre dagen. Behandlinga på outreach er gratis.

Medan eg var på Haydom, kom Jan Thomassen fra Dental Sør med digitalt røntgen system og journalsystem. Begge deler fungerer godt og særleg digitalt røntgen. var flott å få. I tillegg blir det i desse dagar sett i drift ein OPG, også digital. Denne er rett nok plassert på sjukehuset si røntgen avdeling.

Tannlegekontoret er plassert i eit eige lite hus inne på sjukehusområdet. To lokale damer assisterer og fungerer som tolkar. Dei har også ansvar for bl.a. betaling og pasientarkiv.

Så til sist...!

Det er litt synd at eg no er ute av aktiv teneste for det er ingen tvil om at det er ein dyktigare tannlege som kom heim enn som reiste ut!

Gunnar Kongsnes